

Sygn. akt II CSK 280/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Łuniewska

w sprawie z powództwa A. S.

przeciwko "Ł."

Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., obecnie "B."

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na rozprawie

w Izbie Cywilnej w dniu 8 lutego 2018 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 6 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**1) odrzuca skargę kasacyjną skierowaną do rozstrzygnięcia
zawartego w punkcie II (drugim) zaskarżonego wyroku,**

2) oddala skargę kasacyjną w pozostałej części,

**3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3600 (trzy
tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. S. wniósł o stwierdzenie, że nieważna jest uchwała rady nadzorczej pozwanej spółki Ł. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w sprawie odwołania go ze składu zarządu spółki. Ponadto powód wnosił o stwierdzenie, że jest członkiem zarządu tej spółki i pełni funkcję prezesa.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo. Uznał przede wszystkim, że powód nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu uchwały na podstawie art. 189 k.c. Niezależnie od tego Sąd Okręgowy stwierdził, że brak jest merytorycznych przesłanek do stwierdzenia nieważności uchwały z powodu sprzeczności z prawem.

Sąd Okręgowy oparł swe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach:

Według § 15 umowy pozwanej spółki jej rada nadzorcza składa się z siedmiu do dziewięciu członków wskazanych przez osoby i instytucje opisane w umowie. Do ważności uchwał rady nadzorczej wymagane było pisemne zaproszenie na posiedzenie wszystkich jej członków oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy członków rady (§ 22 umowy spółki). Według § 24 umowy spółki członkowie zarządu są powoływani przez radę nadzorczą na okres, przy czym zarząd lub jego poszczególni członkowie mogą być odwołani lub zawieszeni w czynnościach przez radę nadzorczą. Szczegółowy sposób działania rady nadzorczej określał regulamin rady. Według § 7 tego regulaminu jeżeli w okresie kadencji skład rady zmniejszy się poniżej siedmiu osób, w miejsc brakującego członka rady, w ciągu jednego miesiąca powinien zostać powołany następca. Zgodnie z § 8 ust. 2 regulaminu mandaty członków rady nadzorczej wygasają w razie ich rezygnacji z pełnionej funkcji, z dniem przyjęcia rezygnacji przez zgromadzenie wspólników. Na dzień 28 kwietnia 2014 r. na godz. 13 zostało zwołane posiedzenie rady nadzorczej z porządkiem obrad obejmującym odwołanie i powołanie do składu zarządu. W tym dniu rada liczyła ośmiu członków. Około godz. 8:30 - 9:00 jeden z członków rady złożył rezygnację na skrzynkę emailową prezesa zarządu spółki a drugi z członków rady uczynił to samo około godz. 10:30 – 11:00 na piśmie w siedzibie spółki na ręce prokurenta spółki. Po godz. 11 - tej o rezygnacjach zastali powiadomieni mailem

pozostali członkowie rady nadzorczej. Do maila zostało załączone pismo prokurenta spółki, który stanął na stanowisku, że w związku ze zmniejszeniem składu rady nadzorczej poniżej minimum określonego w umowie spółki, dla prawidłowego funkcjonowania i podejmowania wiążących i prawnie skutecznych uchwał oraz decyzji, konieczne jest uzupełnienie składu rady nadzorczej przez zgromadzenie wspólników, które zarząd zwoła niezwłocznie. Prokurent wskazał też, że do czasu uzupełnienia składu rada nie jest organem osoby prawnej i nie może podejmować skutecznie prawnych decyzji. Na posiedzenie rady stawilo się sześciu członków. Pomimo sporu pomiędzy przewodniczącą rady a członkiem zarządu, co do momentu wygaśnięcia mandatów członków rady, którzy złożyli rezygnację (przewodnicząca uważała, że do wygaśnięcia mandatu niezbędne jest przyjęcie rezygnacji przez zgromadzenie wspólników zaś według członka zarządu decyduje o tym moment złożenia w spółce oświadczenia o rezygnacji) zarządzono głosowanie i większością czterech głosów za przy jednym głosie przeciwnym i jednym głose wstrzymującym, powód został odwołany ze składu zarządu i w jego miejsce jako prezesa powołano B. W. Postanowieniem z dnia 22 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy w Ł. dokonał stosownych zmian w rejestrze prowadzonym dla spółki.

Powód wniósł w dniu 5 stycznia 2015 r. do Sądu Rejonowego w Ł. pozew o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym przesądza o braku interesu prawnego a świadczy jedynie o istnieniu interesu ekonomicznego. Poza brakiem legitymacji czynnej na przeszkodzie do uwzględnienia powództwa stały według Sądu postanowienia regulaminu Rady Nadzorczej precyzujące moment uznania za wygasły mandatu ustępującego członka rady nadzorczej. Ponadto odwołując się do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r. (III CZP 40/12) Sąd Okręgowy przyjął, że rada nadzorcza w składzie mniejszym od przewidzianego w umowie spółki jest uprawniona do podejmowania uchwał, przy zachowaniu kworum wymaganego do podjęcia uchwały obliczonego od faktycznie wybranej liczby członków rady zgodnie z umową, a to kworum według wyliczeń Sądu stanowiło czterech członków rady.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony przez powoda wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że uwzględniając częściowo powództwo stwierdził, że uchwała numer 3 rady nadzorczej Ł. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. podjęta w dniu 8 maja 2014 r. jest nieważna. W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda.

Podtrzymując w całości poczynione w sprawie ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny przyjął, że powód, jako członek zarządu, ze względu na obowiązki związane ze sprawowaną funkcją, ma interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w zaskarżaniu uchwał rady nadzorczej, także tych uchwał, które dotyczą jego osobistego interesu. Przedmiotowa uchwała ingerowała bezpośrednio w sferę jego praw i obowiązków pozostawiając go nie tylko pracy, ale także naruszała jego karierę zawodową.

Nawiązując do uchwały składu siedmiu sędziów Sąd Najwyższego z dnia 31 marca 2016 r. (III CZP 89/15) określającej adresata oświadczenia członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji Sąd Apelacyjny przyjął, że do określenia momentu rezygnacji z członkostwa w radzie nadzorczej, podobnie jak w odniesieniu do rezygnacji członka zarządu spółki, istotne znaczenie ma chwila jej złożenia spółce. W razie doręczenia oświadczenia na adres spółki rezygnacja dochodzi do skutku z chwilą uzyskania przez członka zarządu lub prokurenta (art. 205 § 5 k.s.h.), możliwości zapoznania się z treścią tego oświadczenia w zwykłym toku czynności, o czym stanowi art. 61 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h. Regulamin rady nadzorczej jest bezsprzecznie aktem niższego rzędu niż przepisy Kodeksu cywilnego i Kodeksu spółek handlowych. Wobec tego jego postanowienia nie mogą pozostawać w sprzeczności z obowiązującym art. 202 § 4 w zw. z art. 218 § 3 k.s.h. i tym samym - uzależniać wygaśnięcie mandatu członka składającego rezygnację ze sprawowanej funkcji od przyjęcia tej rezygnacji przez Zgromadzenie Wspólników.

Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu Sądu Okręgowego co do tego, że ważna jest uchwała rady nadzorczej złożonej z mniejszej ilości osób, niż przewidziana umową spółki, o ile jest zachowane kworum, liczone od faktycznie wybranej liczby jej członków, zgodnej z umową spółki. Zgodnie z art. 38 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h. osoba prawna działa przez swe organy w sposób przewidziany

nie tylko w ustawie, ale w opartym na niej statucie, czyli na gruncie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - w jej umowie spółki. Skoro w dniu podejmowania uchwały skład rady nadzorczej wynosił sześć osób, czyli poniżej minimum siedmiu osób, to zgromadzenie to nie było władne podejmować uchwały.

Oddalając dalej idącą apelację powoda Sąd uznał za bezprzedmiotowe żądanie ustalenia, że powód jest członkiem zarządu. Oceniając negatywnie żądanie ustalenia, że powód dalej pełni funkcje prezesa zarządu Sąd Apelacyjny wskazał, że przywrócenie powodowi stanowiska pozostawałoby w sprzeczności z niezaskarżoną uchwałą nr 4 rady nadzorczej o powołaniu na to stanowisko B. W.

Pozwana Spółka wniosła skargę kasacyjną od całości wyroku Sądu drugiej instancji.

Zarzuciła w niej naruszenie:

- 1) art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powód, jako odwołany członek zarządu posiada interes prawny w stwierdzeniu nieważności uchwały w sprawie odwołania ze składu zarządu spółki;
- 2) art. 202 § 4 i 5 k.s.h. w zw. z art. 205 § 2 k.s.h. i art. 746 § 2 k.c. w zw. z art. 218 § 3 k.s.h. prze ich błędną wykładnię i przyjęcie, że mandat członka rady nadzorczej pozwanej Spółki wygaś w chwili złożenia oświadczenia o rezygnacji członkowi Zarządu Spółki;
- 3) art. 215 § 1 k.s.h. w zw. z art. 38 k.c. przez przyjęcie, że rada nadzorcza, której liczba członków spada poniżej liczby określonej w umowie spółki, jest organem kadłubowym bez możliwości podejmowania uchwał;
- 4) art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 222 § 6 k.s.h. przez uznanie, iż regulamin rady nadzorczej przyjęty uchwałą zgromadzenia wspólników nie może zawierać skutecznych postanowień dotyczących procedury składania rezygnacji przez członków rady nadzorczej pozwanej Spółki, w tym przez wskazanie adresata oświadczenia o rezygnacji z funkcji przez członka rady nadzorczej.

W ramach przepisów postępowania pozwana Spółka zarzuciła naruszenie art. 379 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 210 § 1 k.s.h. przez zaniechanie zbadania

przesłanek związanych z zapewnieniem prawidłowej reprezentacji pozwanej Spółki zgodnie z art. 210 § 1 k.s.h.

Na tych podstawach pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez oddalenie w całości powództwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powód zaskarżył w całości wyrok Sądu drugiej instancji a zatem także w tej części, w której ten Sąd oddalił dalej idącą apelację powoda (pkt II wyroku).

Zgodnie z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 (OSNIC 2014 r., nr 11, poz. 108), której została nadana moc zasady prawnej, pokrzywdzenie orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga rozpoznania tego środka. Gravamen (interes prawny) stanowi przesłankę formalną środka zaskarżenia, której brak uzasadnia odrzucenie środka zaskarżenia z powodu jego niedopuszczalności (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r., II CZ 12/17, nie publ. oraz z dnia 3 października 2017 r., II CSK 189/17 nie publ.).

Wobec tego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił, jako niedopuszczalną, skargę pozwanej Spółki w części obejmującej korzystne dla niej rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego.

W następnej kolejności należy odnieść się do sformułowanego w skardze kasacyjnej zarzutu dotyczącego reprezentacji spółki z ograniczoną odpowiedzialności w procesie w związku z art. 210 § 1 k.s.h. Jest to niezbędne, albowiem procesowym skutkiem naruszenia zasad szczególnej reprezentacji spółki i występowania w jej imieniu jest nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c., który wśród przyczyn nieważności wymienia brak organu powołanego do reprezentowania strony. Zgodnie bowiem z treścią art. 210 § 1 k.s.h. w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Przepis ten ma chronić spółkę, jej wspólników i wierzycieli przed niekorzystnymi dla spółki decyzjami zarządu. nie wymagając, aby sprzeczność interesów rzeczywiście

występowała. Chodzi bowiem o potencjalną kolizję interesów osób zarządzających spółką a samą spółką. Pojęcie "sporu" obejmuje swym zakresem postępowanie przed sądem powszechnym, w którym po obu stronach procesu występują członek zarządu i spółka (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 511/09, OSNC 2010/10/143).

Stanowisko pozwanej Spółki byłoby usprawiedliwione tylko wtedy, gdyby powód, którego odwołanie ze składu zarządu nie wywołało skutku prawnego, pełniłby tę funkcję na etapie postępowania apelacyjnego. W przedmiotowej sprawie okoliczności te nie zostały wykazane. Nieważność postępowania jest wprawdzie uchybieniem procesowym, które Sąd Najwyższy przy rozpoznaniu skargi kasacyjnej bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) i jest też przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ale w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że chodzi o nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji, nie zaś przed Sądem pierwszej instancji (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, nie publ.; z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, nie publ.). Ponieważ w skardze kasacyjnej nie podniesiono zarzutu naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., nie ma też uzasadnionych podstaw do sprawdzenia, czy pozwana Spółka była prawidłowo reprezentowana w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

Bezzasadność zarzutów dotyczących naruszenia przepisów postępowania pozwala na odniesienie się do zarzutów opartych na podstawie wskazanej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c. W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r. (III CZP 13/13, OSNC 2014/3/23) uznającej, że uchwały zarządu, rady nadzorczej i komisji rewizyjnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz uchwały zarządu i rady nadzorczej spółki akcyjnej podlegają zaskarżeniu w drodze powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c. w związku z art. 58 k.c.) Sąd Najwyższy podniósł, że możliwość i podstawy zaskarżania w drodze powództwa do sądu uchwał innych organów spółek kapitałowych aniżeli zgromadzeń wspólników i walnych zgromadzeń były źródłem kontrowersji

spowodowanych brakiem w kodeksie spółek handlowych przepisów wprost regulujących tę materię. Ustawodawca przesądził tylko, że rada nadzorcza jest organem sprawującym stały nadzór nad działalnością spółki; może badać wszystkie jej dokumenty, żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki. Znaczna część uchwał rady nadzorczej jest w związku z tym skierowana do zarządu spółki, można więc twierdzić, że uchwały rady nadzorczej kształtują sytuację prawną zarządu. Prowadzi to do wniosku, że członkowie zarządu, ze względu na obowiązki związane ze sprawowaną funkcją, mają interes prawny w zaskarżaniu uchwał rady nadzorczej spółki (zob. także wyrok z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09, OSNC-ZD 2010/4/103 w którym Sąd Najwyższy przyjął, że uchwała rady nadzorczej spółki akcyjnej o odwołaniu członka jej zarządu może być zaskarżona powództwem o stwierdzenie nieważności tej uchwały na podstawie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c.).

Kolejny zarzut skargi kasacyjnej stanowi element szerszego, kontrowersyjnego zagadnienia dotyczącego zasad składania rezygnacji z funkcji w organach spółek kapitałowych, w szczególności członków zarządów tych spółek. Na tym tle zarówno w judykaturze, jak i piśmiennictwie prezentowane są różne poglądy; od zastosowania ogólnych zasad dotyczących reprezentacji spółki (art. 205 § 2 i art. 373 § 2 k.s.h.), z uwzględnieniem szczególnej reprezentacji uregulowanej w art. 201 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h., przez zastosowanie tzw. zasady lustra - wtedy adresatem oświadczenia woli o rezygnacji jest organ spółki kompetentny do powołania członków zarządu - aż do stosowania odmiennych reguł w zależności od tego, czy skuteczne złożenie rezygnacji prowadziłoby do niemożności działania spółki w obrocie.

Do tego zagadnienia odniósł się Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 31 marca 2016 r., (III CZP 89/15, OSNC 2016/9/97) choć w rzeczywistości tylko pośrednio dotyczył tego, jak powinna być reprezentowana biernie spółka przy składaniu oświadczenia woli o rezygnacji przez członka jej rady nadzorczej. W wymienionej uchwale Sąd Najwyższy przyjął, że oświadczenie członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji jest składane -

z wyjątkiem przewidzianym w art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h. - spółce reprezentowanej w tym zakresie zgodnie z art. 205 § 2 lub art. 373 § 2 k.s.h.

Rozważając znaczenie wyrażonego w uchwale poglądu dla rezygnacji członka rady nadzorczej w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością należy uwzględnić, że do tej rezygnacji, zgodnie z art. 218 § 3 k.s.h., ma odpowiednie zastosowanie art. 202 § 3 k.s.h. Sąd Najwyższy podkreślił w uzasadnieniu uchwały, że nie ma w obowiązującym stanie prawnym podstaw do stwierdzenia wyjątku od zasady reprezentacji biernej spółki przez zarząd w zakresie dotyczącym oświadczeń członków zarządu o rezygnacji ze sprawowania funkcji na rzecz organu uprawnionego do powoływania członków zarządu. Organy uprawnione do powoływania członków zarządu nie są przystosowane do wykonywania reprezentacji, nie wiadomo zatem, na czym polega reprezentacja spółki przez taki organ. W przypadkach, w których członków zarządu spółki kapitałowej powołuje podmiot spoza jej struktury, przyznanie w omawianym zakresie reprezentacji biernej spółki temu podmiotowi oznaczałoby w istocie zerwanie z wymaganiem złożenia oświadczenia o rezygnacji z członkostwa zarządu spółce, nie można bowiem w świetle art. 38 k.c. uznać podmiotu niebędącego elementem struktury spółki kapitałowej za właściwy do jej reprezentacji, nawet w jakimś tylko niewielkim zakresie. Uzależnienie skuteczności oświadczenia o rezygnacji z funkcji w zarządzie od jego złożenia w taki sposób, aby mogły się z nim zapoznać osoby pełniące funkcję organu uprawnionego do powoływania członków zarządu, byłoby przy tym rozwiązaniem jeszcze mniej funkcjonalnym niż odrzucone rozwiązanie, wywodzone z art. 210 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h. Organy uprawnione do powoływania członków zarządu nie działają stale i nie są przystosowane do wykonywania reprezentacji, dlatego wskazanie tych organów jako adresatów oświadczenia o rezygnacji utrudniałoby zarówno realizację uprawnienia członka zarządu do rezygnacji z funkcji, jak i ważne dla niego i spółki oraz dla obrotu prawnego ściśle ustalenie chwili dojścia rezygnacji do skutku. Przedstawione argumenty odnoszą się do rezygnacji członków rady nadzorczej.

W świetle poglądów wyrażonych w uzasadnieniu omawianej uchwały Sądu Najwyższego a także wobec treści art. 218 § 3 k.s.h. nie może być uznane za skuteczne oświadczenie woli członka rady nadzorczej spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością złożone innemu - niż spółka reprezentowana zgodnie z art. 205 § 2 k.s.h. - adresatowi, w tym także zgromadzeniu wspólników, jako organowi uprawnionemu do powoływania i odwoływania członków rady nadzorczej. Nawiązując do stanu faktycznego sprawy trzeba podnieść, iż o tych kwestiach, w związku z dotychczasową praktyką w spółce, byli poinformowani członkowie rady nadzorczej przez prokurenta spółki przed posiedzeniem wyznaczonym na dzień 8 maja 2014 r.

Zasad dotyczących składania oświadczeń o rezygnacji nie mogły zmienić postanowienia regulaminu rady nadzorczej, przyjętego przez zgromadzenie wspólników pozwanej Spółki. Zgodnie z art. 222 § 6 k.s.h. zgromadzenie wspólników może uchylać regulamin rady nadzorczej, określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Zgromadzenie wspólników może upoważnić radę nadzorczą do uchwalenia jej regulaminu. W zakresie przedmiotowym przekazanym do regulacji regulaminowej nie mieszczą się kwestie związane z powoływaniem rady nadzorczej i wygaśnięciem mandatów jej członków. Jest to materia ustawowa, lub co najwyżej umowna, o czym świadczą postanowienia art. 215, 216 i 218 k.s.h. Dlatego nie należy traktować delegacji zawartej w art. 222 § 6 k.s.h., jako podstawy do przyjmowania w zakresie rezygnacji członków rady nadzorczej rozstrzygnięć odmiennych od przyjętych w art. 202 § 4 i 5 k.s.h. stosowanych odpowiednio z mocy odesłania zawartego w art. 218 § 3 k.s.h., o ile umowa spółki nie stanowi inaczej. Tezę tę w przedmiotowej sprawie wzmacnia dodatkowo zawarte w regulaminie wymaganie „przyjęcia” rezygnacji członka rady nadzorczej przez zgromadzenie wspólników, pozostające w sprzeczności z odpowiednim stosowaniem do tej rezygnacji przepisów o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.

W piśmiennictwie dominuje pogląd, że rada nadzorcza w składzie nieodpowiadającym wymaganiom umowy (statutu) spółki nie może funkcjonować, jako organ tej spółki. W jego uzasadnieniu powołuje się art. 38 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h. Według jego treści, osoba prawna działa przez swe organy w sposób przewidziany w ustawie i opartym na niej statucie, czyli na gruncie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w jej umowie. Skutkiem występowania w spółce „kadłubowego” organu jest niemożność działania takiego organu za spółkę.

Dotyczy to w każdym wypadku podejmowania uchwał przez zdekompletowany organ. Pogląd ten podzielił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 lipca 2012 r. (III CZP 40/12, OSNC 2013/2/18) przyjmując, że utrata możliwości kierowania przez zarząd kadłubowy działalnością osoby prawnej lub reprezentowania jej na zewnątrz uzasadnia ustanowienie kuratora dla tej osoby (art. 42 § 1 k.c.). W jej uzasadnieniu, Sąd Najwyższy wskazał, że kierowanie działalnością fundacji albo spółdzielni (prowadzenie spraw spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej) wiąże się m.in. z podejmowaniem uchwał przez zarząd. Niemożność ich podejmowania może uzasadniać ustanowienie kuratora dla osoby prawnej także wtedy, gdy osoba ta zachowała możność jej reprezentowania przez zarząd. Przyjęty przez Sąd Najwyższy pogląd, że „kadłubowy” zarząd nie może skutecznie podejmować uchwał (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 stycznia 2005 r., I CK 528/04 (OSNC 2006, nr 1, poz. 11) znajduje odpowiednie zastosowanie do „kadłubowej rady nadzorczej”, czyli między innymi do rady w składzie nieodpowiadającym wymaganiom określonym w umowie spółki.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił w pozostałej części skargę kasacyjną pozwanej spółki orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 2, 398²¹ k.p.c.

jw

r.g.